

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 12 (14)
2025**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 12-son 2025 yil

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

12

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2025

MUNDARIJA

Юлдашев Ш.Г. Редкоземельные металлы в новой геоэкономике: глобальные стратегии и приоритеты развития республики Узбекистан.....	7
Tursunov A.M. Совершенствование экономических механизмов функционирования отрасли.	18
Umurzakova Z.S. Sanoat korxonalarida reklama faoliyati samaradorligini aniqlashning uslubiy jihatlari.....	21
Axunov M.A. Korxonalarda raqobatbardoshlikni baholash uchun tanlangan omillar.....	24
Исраилова Д.К. “Аёллар дафтари” маҳаллабай тизими - аёллар бандлиги ва фаровонлигини таъминлаш омили сифатида.....	28
Шокирова Г.М. Критерии разделения целевой аудитории в сфере цифрового маркетинга.....	33
Vaxtohonova D.N. Bank omonatlari bo‘yicha marketing strategiyalari va ularning real daromadlikka ta’siri.....	36
Xasanova X.F. Investitsilar hisobiga asoslangan xolatda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari tashkil etish tartibi.....	41
Бегимова Д.К. Разработка отраслевых стратегий в Узбекистане.....	45
Mirzayev B.S. CBDC joriy etilishining moliyaviy barqarorlikka ta’siri: imkoniyatlar va xatarlar....	50
Mirzarahimova A.A. Raqamli texnologiyalar asosida sanoat korxonalarida samaradorlikni oshirish yo‘nalishlari.....	53
Азимов О.Т. Ҳалол молиялаштириш инструменти сифатида мурабаха: анъанавий кредит билан қиёсий таҳлил.....	56
Халмирзаев А.А. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ихтисослашувини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари.....	62
Шоабдурахимова М.М. Повышение производственной эффективности на предприятиях электронной промышленности на примере Artel Electronics (Узбекистан).....	68
Xolmuratov O.T. Futbol maktablarimiz rivojlanishida xorij mamlakatlari menejmenti va marketingi tajribasi.....	72
Yarashev M.O., Nabieva S.A. Aksiyadorlik jamiyatlarini asosiy va moliyaviy faoliyati samaradorligini oshirish yo‘llari.....	76
Кабилова К. Тадбиркорлик соҳасида коррупциянинг олдини олиш амалиётининг бугунги ҳолати таҳлили.....	80
Махмудова С. Бюджет соҳасини коррупциядан ҳимоя қилишнинг иқтисодий ва ҳуқуқий чоралари.....	85
Захидова Ш.Ш. Университет барқарорлигини таъминлашда унинг фаолиятини халқаро стандартларга мос келадиган тартибда такомиллаштириш.....	89
Saidaxmedov N.X. Raqamli texnologiyalar asosida engil sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirish mexanizmlari.....	97
Усманова С.С. Влияние государственной поддержки и регулирование на развитие инноваций на промышленных предприятиях.....	100
Madrahimov U.A. Iqtisodiy o‘shish va kapitaldan samarali foydalanishni optimallashtirish yo‘nalishlari.....	104
Джалилов Д.А. Капиталнинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини баҳолаш.....	108
Султанова Л.Ш. Абсорбционная способность как медиатор трансформационного экономического роста: теоретические основы.....	111
Mahmudov Sh.N. Location and development of industrial sectors in the regions.....	115
Ustadjalilov D.R. O‘zbekistonda klasterlarni rivojlantirishning institutsional asoslari transformatsiyasi: direktiv modeldan bozor tamoyillariga.....	119
Гайбуллаев Ф. Олий таълимда коррупцияга ўрин бўлмаслиги керак!.....	125
Abdurazakova F.D., Normurodov X.E. Aholi moliyaviy savodxonligi va moliyaviy madaniyati o‘rtasidagi oshirish imkoniyatlarini baholash.....	129
Muxtarov M.M. Rivojlangan mamlakatlar tajribasi asosida sanoat klasterlarini shakllantirish modellari: O‘zbekiston uchun istiqbollar.....	136
Ro‘zmatov B.Z., Shodiyeva N.H. Turistik infratuzilmani rivojlantirish bo‘yicha xalqaro tajriba va uning taqqoslovchi tahlili.....	140

Rahmatova N.A., Mustafayeva H. O‘zbekistonda pensiya ta’minoti tizimining muammolari va hal etish yo‘llari.....	147
Ахмедов Х. Тинчлик ва хавфсизлик — барқарорлик, иқтисодий ўсиш ва фаровонлик гарови.	154
Boboyev A.Ch. Qishloq xo‘jaligida ishlab chiqarishni barqaror rivojlantirish yo‘nalishlari.....	159
Исраилов З.А. Яшил иқтисодиёт технологиялари: халқаро тажриба ва қиёсий таҳлил.....	165
Ikromov A.Sh. Mahalliy korxonalarda mahsulot raqobatbardoshligini boshqarish amaliyotining o‘ziga xos xususiyatlari.....	169
Ҳалмирзаев А.А., Қодиров Б.Ш. Ёшлар бандлигини таъминлашнинг хорижий тажрибалари.....	175
Elmurodov Sh.Sh. A framework for integrating fiscal risks into the assessment of regional financial security.....	183
Axmadjonov S.S. Tadbirkorlik va biznesni qo‘llab – quvvatlashni baholash mezonlari.....	188
Sabirova Z.U. Sanoat va sanoat korxonalarining raqamli transformatsiyasi jarayonlarini tahlil qilishga uslubiy yondashuv.....	192
Pardayev T.N., Alimuxamedov Sh.R. Chetdan olib kelinayotgan tovarlarning bojxona qiymatini aniqlashni takomillashtirishning ayrim masalalari.....	197
Кадыров А., Исхаков А.К., Турсунова Н.Х. Реализация механизма стратегического управления акционерного общества «Узавтосаноат» на основе прогнозирования его развития.....	203
Zoxidov T.M. Moliyaviy hisobotni buxgalteriya hisobining milliy standartlaridan (BHMS) moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga (MHXS) o‘tkazishning muammolari va yechimlari.....	211
Nabiyeva N.M. Turizm xizmatlari bozorida hududiy destinatsiyalar samaradorligini o‘rganish.....	216
Sharofiddinov Sh.U. Xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarda mhxs asosida tuzilgan moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobotni axborot manbai sifatidagi afzalliklari.....	221
Nurmatov Z.Sh. O‘zbekiston respublikasida moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlarini (MHXS) joriy etishning iqtisodiy ahamiyati va amaliy dolzarbligi.....	225
Содиқов А.М., Зокиров С.С. Саноатни модернизациялаш ва диверсификациялашнинг янги стратегияси.....	230
Narmanov U., Ikromova S. Fond bozorlariga xorijiy investorlarni jalb qilishni rag‘batlantirish yo‘nalishlari.....	238
Qutbiddinov A.B. Samarali faoliyat imkoniyatlarini amalga oshirishda boshqaruv xodimlari qobiliyatlaridan foydalanish darajasi va uni oshirish imkoniyatlari.....	241
Qayumova Sh.S. Mahalliy xomashyo bazasiga ega sanoat korxonalarida investitsiya samaradorligini belgilovchi omillar va ularni oshirishning vertikal integratsiya asosidagi optimallashtirilgan modeli.....	246
Turebekov A.A. Ishlab chiqarish xarajatlarining iqtisodiy sifatining tahlili.....	252
Kurbanova M.N., Azizov A.A. Qadimgi klassik iqtisodiy maktablarning shakllanishi va ularning zamonaviy iqtisodiyot rivojlanishiga ta’siri.....	255
Samadova G.S. O‘zbekiston iqtisodiyotida tarkibiy o‘zgarishlarning iqtisodiy o‘shishga ta’siri.....	259
Абдуллаева Р. Инклюзив тадбиркорликнинг моҳияти ва хориж тажрибаси.....	264
To‘uchiyeva B.V. Oziq-ovqat sanoati korxonalarini barqarorligini ta’minlashda strategik boshqarishning dolzarbligi.....	268
Amnah Saeed J Alhindi The role of financial resources in ensuring corporate financial stability.....	272
Fayziyev O.R. O‘zbekistonda baliqchilik klasterlarini moliyalashtirishning hududiy va tarmoq xususiyatlari.....	276
Алимов Р.А., Султанова Л.Ш. Абсорбционная способность и искусственный интеллект: многоуровневая модель и фигура нового интеллектуала.....	280
Teshayev Z.J., Muxitdnov Sh.X. Logistika xizmat ko‘rsatish korxonalarini resurslaridan foydalanishning hududiy iqtisodiy rivojlanishiga ta’siri.....	284
Xaydarov X.U., Raxmonov D.R. 1907-yilgi moliyaviy inqiroz: sabablari, kechishi va jahon moliya tizimiga ta’siri.....	288
Солижонов М.А. Ўзбекистон монетар сиёсатининг савдо балансига таъсирини баҳолаш....	292
Rejapov X.X. Davlat xarajatlarining samaradorligini baholash mexanizmlari.....	297

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Clark J.B. *The Distribution of Wealth: A Theory of Wages, Interest and Profits*. — Reprint ed. — New York: Cosimo Classics, 2011. — 450 p.
2. Illarionov A. *Economic Growth: Institutions, Policy and Constraints*. — Moscow: Institute of Economic Analysis, 2013. — 298 p.
3. Kuznets S. *Modern Economic Growth: Findings and Reflections*. — New Brunswick: Transaction Publishers, 2014. — 375 p.
4. Cobb C.W., Douglas P.H. Theory of Production Revisited // *American Economic Review: Papers and Proceedings*. — 2012. — Vol. 102, No. 3. — P. 65–70.
5. Keynes J.M. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. — Reprint ed. — London: Palgrave Macmillan, 2018. — 403 p.
6. Harrod R.F. *Economic Dynamics*. — Reprint ed. — London: Routledge, 2013. — 214 p.
7. Domar E.D. *Essays in the Theory of Economic Growth*. — London: Routledge, 2015. — 272 p.
8. Keynes J.M. *The Collected Writings of John Maynard Keynes*. Vol. 7. — Cambridge: Cambridge University Press, 2013. — 512 p.
9. Schumpeter J.A. *The Theory of Economic Development*. — Revised ed. — New York: Routledge, 2017. — 255 p.
10. Schumpeter J.A. *Capitalism, Socialism and Democracy*. — New introduction ed. — London: Routledge, 2020. — 431 p.
11. Калинин А.Е. *Макроэкономический рост и развитие: теория и практика*. — М.: ИНФРА-М, 2014. — 320 с.
12. Лавров Н.И. Экономический рост как макроэкономическая категория // *Проблемы современной экономики*. — 2019. — № 4. — С. 45–52.
13. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan. Press release: Industrial production in the Republic of Uzbekistan. — 21.11.2025. — URL:https://stat.uz/img/news/21112025/sanoat/press-reliz-sanoat-lotin_p95230.pdf

UDK: 330.3

QADIMGI KLASSIK IQTISODIY MAKTABLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIGA TA’SIRI

ФОРМИРОВАНИЕ КЛАССИЧЕСКИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ШКОЛ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ

THE FORMATION OF CLASSICAL ECONOMIC SCHOOLS AND THEIR IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF THE MODERN ECONOMY

Kurbanova Mehriniso Nematjanovna

Toshkent davlat transport universiteti dotsenti (PhD)

Azizov Abdulaziz Asliddin o‘g‘li

Toshkent davlat transport universiteti talabasi

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot erkin bozor iqtisodiyotini rivojlantirishda klassik iqtisodiy maktab g‘oyalari ahamiyatini yoritadi. Tadqiqotda monopoliya va ma‘muriy buyruqbozlikni bartaraf etish, davlat aralashuvini kamaytirish masalalari tahlil qilinadi. JSTga a‘zo Yevropa davlatlari, AQSh va Kanada tajribasi asosida qiyosiy yondashuv qo‘llanilgan. Natijalar O‘zbekistonning jahon bozor standartlariga moslashuvini tezlashtirish imkoniyatlarini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: klassik iqtisodiy maktablar, erkin bozor iqtisodiyoti, monopoliya, ma‘muriy buyruqbozlik, davlat, gradualizm, jahon bozor standartlari

В исследовании рассматривается значение идей классической экономической школы в развитии свободной рыночной экономики. Анализируется процесс устранения монополии и административно-командной системы, а также сокращение государственного вмешательства. Методология основана на сравнительном анализе опыта стран — членов ВТО, США и Канады. Полученные результаты демонстрируют возможности ускоренной адаптации Узбекистана к мировым рыночным стандартам.

Ключевые слова: классические экономические школы, свободная рыночная экономика, монополия, административно-командная система, государство, градуализм, стандарты мирового рынка

This study examines the role of classical economic school ideas in the development of a free market economy. The research focuses on eliminating monopoly and administrative command systems while reducing state intervention. A comparative approach based on the experience of WTO member European countries, the United States, and Canada is applied. The findings highlight pathways for accelerating Uzbekistan’s integration into global market standards.

Keywords: classical schools of economics, free market economy, monopoly, administrative command system, state, gradualism, global market standards

Iqtisod har bir davlat hayotida muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli bu sohada qadimdan ham ko‘pgina olimlar o‘z izlanishlarini olib borgan va hozirgacha asqotib kelmoqda. Iqtisodiy ta‘limotlar tarixi fanining ma‘lumotlariga ko‘ra qadimgi klassik iqtisodiy maktablarining asosiy asoschilaridan Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta‘limotlari hozirgi iqtisodiyotda ham muhim rol o‘ynamoqda. Buning asosiy dalili – ularning eng muhim g‘oyalari: “Erkin bozor iqtisodiyoti”, “Ko‘rinmas qo‘l nazariyasi”, “Mehnat taqsimoti”, “Taqqoslama ustunlik” kabilardir [1].

Mashhur sotsiolog Veber fikriga ko‘ra - erkin bozor iqtisodiyotiga o‘tishda har qanday mamlakatda zamonaviy davlatchilik va mustahkam boshqaruv bo‘lishi lozimligini ta‘kidlaydi. Shu jumladan erkin bozor iqtisodiyotida: “ - shundagina o‘z muvaffaqiyatlariga erishishi mumkin bo‘lgan ustuvor yo‘nalishlarni ishlab chiqa oladi” - deya ta‘rif bergan [2].

Ayni paytda O‘zbekiston hukumatining mustaqilligimizdan so‘ng ishlab chiqilayotgan ko‘pgina qaror va qonunlari ham mamlakatimizning erkin bozor iqtisodiyotiga o‘tishda o‘z samarasini ko‘rsatmoqda. 2011-yilning ikkinchi yarmida O‘zbekiston Respublikasi hukumatining qaroriga ko‘ra “Kredit axborot alamashinuvi to‘g‘risidagi”, “Tadbirkorlik faoliyati sohasidagi ruxsatnomalar berish tartib – qoidalari to‘g‘risida”gi va boshqa shunga o‘xshagan bir qator qonunlar ishlab chiqildi.

Shu bilan birga O‘zbekiston Respublikasi Adliya Vazirligi: bozor islohotlarini yanada chuqurlashtirish, kichik biznes, xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning ustuvor vazifalarini hal etish borasida ishlab chiqilayotgan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining sinchiklab ko‘rib chiqilishini ta‘minlab berdi. Shu qonun hujjatlarida monopoliyadan chiqarish va raqobatni rivojlantirish davlat qo‘mitasi bilan birgalikda davlat boshqaruvi organlarining tadbirkorlik subyektlariga nisbatan noqonuniy harakatlarga yo‘l qo‘ymaslik belgilangan. Shu jumladan, vazirliklar va idoralarning, viloyat hokimlarining amaldagi qonun hujjatlariga zid bo‘lgan va tadbirkorlik subyektlarining huquqlari hamda manfaatlarini cheklaydigan qonunosti hujjatlari va qarorlari belgilangan tartibda bekor qilinishini ta‘minlash orqali bunday harakatlarning oldi olinadi. Bundan tashqari, bu sohada huquqbuzarliklarga yo‘l qo‘ygan mansabdor shaxslarning shaxsiy javobgarligi to‘g‘risida takliflar tayyorlashga qaratilgan ishlarni kuchaytirishni asoslab qo‘ydi [3].

Shunday ekan, O‘zbekiston erkin bozor iqtisodiyotiga o‘tishda mamlakatda mansabidan foydalanib, byurokratik harakatlarni olib boruvchilarni yo‘q qilishda muhim say-harakatlarni yo‘lga qo‘ydi.

Qadimgi klassik iqtisodiy maktablarning eng so‘ngi nomoyondalari Adam Smit va David Rikardoning asarlaridagi fikrlari zamonaviy erkin bozor iqtisodiyotida muhim rol o‘ynamoqda. Bunga misol qilib ko‘rsatishimiz mumkin bo‘lgan g‘oyalari Adam Smitning “Ko‘rinmas qo‘l”

nazariyasidir. Bu orqali iqtisodchi olim bozor iqtisodiyotida har kim o‘z manfaatini o‘ylab ish yuritsa ham hamma uchun mafaat keltiradi deya takidlagan. Ya’ni biz oddiy 5 ta nonvoyni misol qilib oladigan bo‘lsak, ular nonlarni ko‘proq sotish uchun bir – biri bilan raqobat qilgan holda iste’molchilarga sotadi. Iste’molchini o‘ziga jalb qilish uchun esa mahsulot sifatini oshirishga, bittasi ikkinchisidan narxni kamaytirishga harakat qiladi va shu orqali bozor sharoitida muvozanatni saqlaydi. Ancha yillar avval olim ilgari surgan g‘oyalar keyinchalik o‘z isbotini topdi.

David Rikardo esa “Mamlakat albatta bozor iqtisodiyotida oz miqdorda qatnashishi kerak: eng asosiysi bozor subeykklarining haq - huquqlarini himoya qilishda va mahsulotlar narxi keskin izidan chiqqan holatda ta’sirini o‘tkazishi kerak” - degan g‘oyalarni ilgari surgan. Bu g‘oya ham bozor iqtisodiyotida muhim rol o‘ynaydi.

O‘zbekiston hukumati tomonidan qabul qilingan qarorlar ham mamlakat bozorini rivojlantirish uchun shu erkin bozor iqtisodiyotiga o‘tishda muhim rol o‘ynovchi qarorlarni qabul qildi [4].

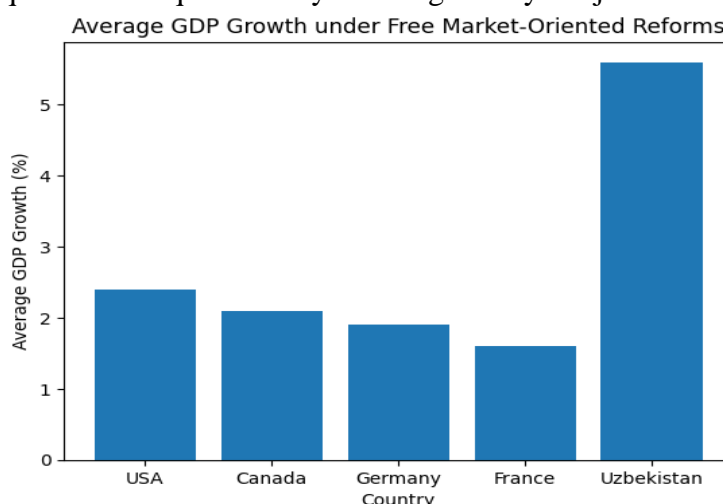
Klassik iqtisodiy maktab namoyondalari tomonidan ilgari surilgan erkin bozor, xususiy mulk ustuvorligi, raqobat va davlat aralashuvini cheklash g‘oyalari bugungi kunda rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiy siyosatida muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qilmoqda. Ushbu g‘oyalarning amaliy samaradorligini baholash maqsadida AQSh, Kanada, Germaniya, Fransiya va O‘zbekiston misolida qiyosiy statistik tahlil amalga oshirildi.

1-jadval

Erkin bozor tamoyillari ustuvor bo‘lgan mamlakatlarda iqtisodiy ko‘rsatkichlar taqqoslanishi

Mamlakat	Xususiy sektorning YAIMdagi ulushi (%)	Kichik va o‘rta biznesning bandlikdagi ulushi (%)	YAIM o‘rtacha o‘sish sur‘ati (2015–2023, %)
AQSh	85	60	2,4
Kanada	83	63	2,1
Germaniya	80	67	1,9
Fransiya	78	65	1,6
O‘zbekiston	80	75	5,6

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, klassik iqtisodiy maktab g‘oyalari asosida shakllangan bozor mexanizmlariga ega mamlakatlarda xususiy sektor iqtisodiyotning yetakchi harakatlantiruvchi kuchi hisoblanadi. Ayniqsa, kichik va o‘rta biznes subeykklarining bandlikdagi yuqori ulushi mehnat taqsimoti va raqobat tamoyillarining amaliy natijasi ekanligini ko‘rsatadi.

1-rasm. Erkin bozor islohotlari sharoitida YAIM o‘rtacha o‘sish sur‘atlari

Diagramma tahlili shuni ko‘rsatadiki, rivojlangan davlatlarda iqtisodiy o‘sish barqaror, biroq nisbatan past sur‘atlarda kechmoqda. O‘zbekiston misolida esa bozor islohotlarining faol bosqichi tufayli yuqori iqtisodiy o‘sish sur‘atlari kuzatilmoqda. Bu holat David Rikardoning bosqichma-

bosqich (gradual) islohotlar orqali bozor mexanizmlarini joriy etish g‘oyalarining dolzarbligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, klassik iqtisodiy maktab vakillari tomonidan ilgari surilgan erkin bozor, raqobat, mehnat taqsimoti va taqqoslama ustunlik tamoyillari bugungi globallashtirish sharoitida ham o‘z dolzarbligini yo‘qotmagan. Xususan, Adam Smitning “ko‘rinmas qo‘l” nazariyasi bozor subyektlarining erkin faoliyati sharoitida resurslar samarali taqsimlanishini izohlaydi. Jahon banki ma‘lumotlariga ko‘ra, davlatning iqtisodiyotga bevosita aralashuvi past bo‘lgan mamlakatlarda (masalan, AQSh, Kanada, Germaniya) YAIMning o‘rtacha yillik o‘shish sur‘ati 2,3–2,8 %ni tashkil etgan, bu ko‘rsatkich yuqori darajadagi davlat nazorati mavjud mamlakatlarga nisbatan sezilarli darajada yuqoridir.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, raqobat muhiti rivojlangan davlatlarda tadbirkorlik subyektlari soni tez sur‘atlarda ortadi. Masalan, Yevropa Ittifoqida kichik va o‘rta biznes subyektlari umumiy bandlikning qariyb 67 %ini va YAIMning 55 %dan ortig‘ini ta‘minlamog‘da. Bu holat klassik iqtisodiy maktab tarafdorlari ilgari surgan erkin raqobat va mehnat taqsimoti nazariyalarining amaliy samaradorligini tasdiqlaydi. David Rikardoning taqqoslama ustunlik nazariyasi asosida olib borilgan qiyosiy tahlil shuni ko‘rsatdiki, har bir mamlakat o‘z tabiiy-iqlim sharoiti va ishlab chiqarish salohiyatiga mos mahsulotlarga ixtisoslashganda tashqi savdo hajmi va samaradorligi oshadi.

Xalqaro savdo statistikasiga ko‘ra, tabiiy resurslarga ixtisoslashgan mamlakatlarda eksport tushumlari o‘rtacha 15–20 %ga yuqori bo‘lmoqda. O‘zbekiston misolida paxta, rangli metallurgiya va qishloq xo‘jaligi mahsulotlariga ixtisoslashuv eksport barqarorligining muhim omili bo‘lib xizmat qilmoqda. Shuningdek, tadqiqot natijalari davlatning iqtisodiyotdagi roli asosan tartibga soluvchi va nazorat qiluvchi funksiyalar bilan cheklanishi zarurligini ko‘rsatdi. O‘zbekiston Respublikasi tomonidan so‘nggi yillarda amalga oshirilgan monopoliyaga qarshi siyosat va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash choralari natijasida xususiy sektor ulushi YAIMda 80 %dan oshdi. Bu ko‘rsatkich klassik iqtisodiy yondashuvlar asosida olib borilayotgan bosqichma-bosqich (gradual) islohotlarning ijobiy samarasini tasdiqlaydi. Umuman olganda, tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, klassik iqtisodiy maktab g‘oyalarini zamonaviy iqtisodiy siyosat bilan uyg‘unlashtirish rivojlanayotgan mamlakatlar, jumladan O‘zbekiston uchun barqaror iqtisodiy o‘shish va jahon bozoriga integratsiyalashuvning muhim omili hisoblanadi.

Tadqiqotlar natijasi shuni ko‘rsatdiki, har qanday mamlakat erkin bozor iqtisodiyoti orqali o‘z qudratini namoyon qila oladi. Mustahkam qonunlarga asoslanib, tadbirkorlik subyektlariga nisbatan ma‘muriy – buyruqbozlikni, monopoliyani yo‘q qilish zarurligini, iste‘molchilar uchun noqulaylik tug‘dirayotgan bozordagi narxlarni me‘yorida saqlab turishi kerakligini ko‘rsatib berdi.

Amaliy jihatdan qabul qilingan qonunlar amal qilishi uchun mansabidan qat‘iy nazar har bir yuridik va jismoniy shaxslar amal qilishi kerakligini yuqoridagi qonun-qoidalarda ko‘rsatib o‘tildi. Umumiy olganda esa hozirgi bozor iqtisodiyotini rivojlantirishda Adam Smit va David Rikardo fikrlari eng asosiy qismlaridan ekanligi bilan ajralib turilishiga bo‘lakcha urg‘u berildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Iqtisodiy ta‘limotlar tarixi. Oliy ta‘lim muassasalarining talabalari uchun darslik/A.A. Razzoqov, Sh. H. Tashmatov, N. T. O‘rmonov; Mas‘ul muhanir S.S.G‘ulomov; O‘zbekiston Respublikasi oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi. — T.: Iqtisod-moliya, 2007. - 320 b
2. Sh.Shodmonov, M.Raxmatov Iqtisodiyot nazariyasi:Darslik. – Zamin nashr. 2021.856 b.
3. lex.uz/docs/-2814368
4. [https://evu.uz/uz/;](https://evu.uz/uz/)
5. O‘lmasov, Ahmadjon. ”Bozor iqtisodiyotiga o‘tish”. O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi. Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil.
6. Smit A. *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. — London, 1776.
7. Rikardo D. *On the Principles of Political Economy and Taxation*. — London, 1817.